

УДК 338:004.9]:330.3-29:3

Кльоба Віктор,
PhD аспірант Лабораторії проектів та ініціатив
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк

СУЧАСНИЙ СТАН ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ ІТ-ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

У сучасному світі ІТ-індустрія є одним із ключових двигунів глобальної економіки, пропонуючи нові можливості для розвитку, інновацій та соціального прогресу. Україна, зі своєю висококваліфікованою робочою силою та зростаючим технологічним сектором, виступає яскравим прикладом країни, де ІТ-індустрія має потенціал стати локомотивом економічного розвитку. Однак, для досягнення цієї мети важливим є не лише залучення інвестицій та розвиток технологій, але й забезпечення інклюзивного доступу до можливостей, які вона пропонує. Інклюзивний розвиток в ІТ-секторі означає створення умов, за яких кожна особа, незалежно від статі, віку, раси, етнічної приналежності чи соціально-економічного статусу, може реалізувати свій потенціал у цій галузі. Цей вступ покладає основу для детального розгляду стану інклюзивного розвитку ІТ-індустрії в Україні, аналізуючи поточний контекст, виклики, політику та перспективи на майбутнє.

ІТ-сектор України продемонстрував значний ріст протягом останніх років, ставши одним із найшвидше зростаючих сегментів національної економіки. За даними асоціацій та дослідницьких агентств, обсяг експорту ІТ-послуг продовжує зростати, свідчаючи про високу конкурентоспроможність українських ІТ-фахівців на міжнародному ринку. Ключовими факторами успіху є висока кваліфікація розробників, конкурентні ціни на послуги та сприятливе

географічне розташування. Однак, незважаючи на позитивні тенденції, сектор стикається з рядом викликів, зокрема з дефіцитом кваліфікованих кадрів, що підкреслює необхідність інвестицій в освіту та професійний розвиток.

Інклюзивний розвиток у ІТ-секторі України має вирішальне значення для забезпечення сталого зростання та інновацій. Зусилля спрямовані на розширення доступу до ІТ-освіти та кар'єрних можливостей для жінок, представників національних меншин, людей з інвалідністю та інших маргіналізованих груп. Ініціативи, такі як безкоштовні курси програмування, стипендіальні програми для студентів з незахищених верств населення та менторські програми, сприяють створенню більш різноманітного та інклюзивного ІТ-співтовариства.

Одним з ключових викликів є подолання стереотипів та бар'єрів, що перешкоджають залученню широкого кола осіб до ІТ-галузі. Урядові та недержавні організації впроваджують програми з підвищення обізнаності та розбудови потенціалу з метою стимулювання інтересу та участі у ІТ-секторі серед молоді, особливо дівчат, які традиційно менше представлені в цій галузі.

Уряд України визнає значення ІТ-індустрії для економічного розвитку та прагне створити сприятливе середовище для її зростання. Це включає в себе реформи, спрямовані на поліпшення бізнес-клімату, захист інтелектуальної власності, стимулювання інвестицій та спрощення процедур отримання віз для іноземних ІТ-фахівців. Законодавчі ініціативи, такі як податкові пільги для ІТ-компаній та програми підтримки стартапів, спрямовані на підтримку інновацій та залучення талантів.

Питання інклюзивності також знаходить відображення в політичному дискурсі, зокрема через розробку програм та ініціатив, які цілять на забезпечення рівних можливостей у доступі до освіти, навчання та зайнятості в ІТ-галузі. Незважаючи на значний прогрес, ІТ-індустрія України продовжує стикатися з рядом викликів. Дефіцит

кваліфікованих фахівців, потреба в посиленні інфраструктури для дистанційної роботи, а також необхідність адаптації освітніх програм до швидко змінних технологій є серед найбільш актуальних. Крім того, забезпечення інклюзивності та рівного доступу до можливостей залишається важливим завданням.

Перспективи розвитку ІТ-сектора в Україні залишаються оптимістичними завдяки постійному зростанню галузі, збільшенню інвестицій та активній підтримці з боку держави. Розвиток інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн, та інтернет речей, відкриває нові можливості для бізнесу та суспільства. Інклюзивний розвиток, що забезпечує рівний доступ до освіти та зайнятості в ІТ-галузі, буде сприяти створенню стійкої та інноваційної економіки України.

ІТ-індустрія в Україні продемонструвала вражаючі темпи зростання та стала одним з ключових драйверів економічного розвитку країни. Розвиток цієї сфери не тільки сприяє збільшенню експортних доходів та створенню робочих місць, але й відкриває нові можливості для соціального та культурного розвитку. Інклюзивний розвиток в ІТ-секторі, що забезпечує рівний доступ до освіти, навчання та зайнятості для всіх груп населення, є вирішальним для подальшого прогресу та інновацій.

Уряд України та приватний сектор мають продовжувати співпрацю для створення сприятливого бізнес-клімату, розвитку освітніх програм та забезпечення інклюзивності в ІТ-галузі. Це включає реформування освітньої системи, стимулювання інвестицій в стартапи та інновації, а також розробку політик, спрямованих на подолання гендерних та соціальних бар'єрів.

Забезпечення інклюзивного розвитку в ІТ-секторі вимагає злагоджених зусиль усіх зацікавлених сторін, включаючи уряд, бізнес, навчальні заклади та громадянське суспільство. Разом вони можуть сприяти створенню справедливої та відкритої ІТ-екосистеми, яка буде доступна для всіх громадян України, незалежно від їх соціального походження, гендеру чи фізичних можливостей.

Список використаної літератури:

1. Інклюзивний розвиток економіки в умовах глобальних викликів сьогодення: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Харків, 1–28 лютого 2020 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 229 с. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/konferentsii/2020konf/1-28_.pdf
2. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Науковий базис формування теорії інклюзивного розвитку регіону. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: журнал*. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. № 3 (23). С. 136-142. URL: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-03-136-142>
3. Цимбалюк І. О. Генезис теорії інклюзивного розвитку регіону. *Причорноморські економічні студії*. Одеса, 2019. Вип. 47. С. 235–240.
4. Цимбалюк І. О. Концептуальні засади інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації. *Інноваційна економіка. Науково-виробничий журнал*. 2019. № 5–6. С. 125–133.
5. Цимбалюк І. Фіскальний простір інклюзивного розвитку регіону в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2022.
6. Pavlikha N., Khomiuk N., Demianchuk O., Shelenko D., Sai L., Korneliuk O., Naumenko N., Skorohod I., Tymbaliuk I., Voichuk M. Economic assessment of inclusive development of territorial communities within rural areas: a case study of Ukraine. *Ad alta: Journal of interdisciplinary research*. 2022. Volume 12, Issue 1, Special XXV. P. 97-104.
7. The Global Information Technology Report 2016. URL:: <https://www.weforum.org/reports/the-global-information-technology-report-2016>
8. Результати національного дослідження ІТ-індустрії. URL:: <https://itukraine.org.ua/results-of-a-national-study-of-the-it-industry.html>
8. ІТ-ринок України: відкриття та перспективи. URL: <https://dlf.ua/ua/it-v-ukrayini-tsifri-perspektivi-ta-bar-yeri/>
9. Інклюзивна освіта в Україні. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
10. Діяльність Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/ministry>